

Vergi bakayasının tasfiyesi ve mükelleflere bazı kolaylıklar gösterilmesi hakkında 1/886 numaralı kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı: 6/489

1-III-1934

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

Vergi bakayasının tasfiyesi ve mükelleflere bazı kolaylıklar gösterilmesi hakkında Maliye ve killiğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 28-II-1934 toplanışında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte Yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esabı mucibe

Hesap kayitlerinde, Devletin, bilûmum vergi ve resimlerle sair varidat bakayası olarak, 1933 malî senesinde 120 500 000 lira raddesinde mühim bir miktarda alacağı görülmektedir. Bu bakayadan 20 600 000 lirası arazi, 15 149 000 lirası bina, 5 000 000 lirası hayvanlar, 14 750 000 lirası kazanç, 2 917 000 lirası muamele vergilerine ve 37 265 000 lirası da mülga vergilere aittir. Umumî yekûn içinde, 6 464 000 lirasını kazanç, muamele ve eğlence ve hususî istihlâk gibi bazı vergi ve resimlerin misil ve teahhur zam cezaları ve mütebakisini de sair emvali umumiye bakayasını teşkil etmektedir.

Bakayadan, Cümhuriyetin ilânı tarihine kadar geçen senelere ait olanlardan mühim bir kısmı, muhtelif hâdiseler ve sebepler dolayısıyla, hakikî mükelleflerinin veya mahalli istifalarının bulunmalarında son derece güçlük çekilen mebalîğ olduğu gibi bir kısmı da, Millî savaşlar sırasında acil ihtiyaçları karşılamak üzere o devreye ve bir defaya mahsus olarak konulan mükellefiyeti nakliyeyi askeriye, muafiyet ve müecceliyeti askeriye ve harp vergisi gibi muvakkat mahiyetteki fevkalâde vergilerden ve diğer bir kısmı ise aşar, mahsulâtı arziye, umumî istihlâk ve temettü vergileri gibi mülga vergilerden terekküp etmektedir.

Misil ve teahhur zamları gibi cezaî mahiyetteki bakayaya gelince; bunların ekserisi, kazanç, muamele, veraset ve intikal ve eğlence ve hususî istihlâk vergileri gibi 1926 senesinden sonra tesis edilen vergilere taallûk eylemekte ve bu zamlardan bir miktarı da, yeni ihdas edilen vergiler kanunlarının hükümlerine, mükelleflerin lâyikile nüfuz edememelerinden tahaddüs eylemiş bulunmaktadır.

Tahsilât seyirlerine gelince:

Seneden seneye devrolunan bakayadan her sene bir miktar tahsilât yapıldığı görülür. Ancak 1929 - 1932 malî seneleri içinde Devletin, devredilen bakayadan olan alacağı ile bu bakayadan mezkûr senelerde yapılan tahsilât miktarlarının mukayesesinde, umumî bakayadan vasatî bir hesapla senede % 6,97 nisbetinde tahsilât vaki olduğu, ve bir sene evvelki haliye vergilerinden tah-

sil edilemeyerek ertesi seneye devredilen bakaya ile umum bakayadan yapılan tahsilâtın mukayesesinde halinde umum bakaya tahsilâtına göre bu kısım bakayanın % 46, 12 derecesinde bulunduğu anlaşılır.

Mülga vergiler bakayası tahsilâtına gelince:

1933 malî senesine mülga vergilerden (37) milyon lira bakaya devredilmiştir. Bu bakayadan:

1929 senesi içinde	154 000
1930 » »	635 000
1931 » »	383 000
1932 » »	161 000

Ceman 1 333 000 lira tahsil edilmiştir.

Bu dört senelik tahsilât yekûnunun mütahakkak bakaya ile mukayesesinde dört senede yapılan tahsilât mecmuunun nisbeti tahakkukata nazaran % 3,6 derecesinde kaldığı ve senelik tahsilâtın vasatı, tahakkukatın yüzde birine bile çıkmadığı anlaşılmaktadır.

Bakayanın, arzedilen bu vaziyet ve mahiyetlerine göre bir kısmının terkinini ve bir kısmı için de tahsillerini temin edecek ve mükelleflere tediye kabiliyetlerini tahrik edecek bir tertip dairesinde bazı tahfifler ve müsaadekârlıklar ibrazı suretile mevcut bakayanın tasfiyesini temin edecek ve tahsilât işine daha müsait bir veçhe verecek bazı tedbirlerin alınması faideli olacaktır.

Filhakika, bakaya da olsa, vergi terkin etmenin manevî mahzurları aşîkârdır. Şu kadar ki, alacakların, yukarıda zikredilen, menşee ve mahiyetleri ve memleketin bu günkü sıkıntılı vaziyeti ve bilhassa bu müsaadekârlıkların Cumhuriyetin 10 uncu yıl dönümü münasebetile alınan umumî tedbirler meyanında yer bulacağı nazarı dikkate alınır, düşünülen manevî mahzurlara rağmen böyle bir tarzı tesviyenin kabulü şayanı terviğ bulunmaktadır.

Bu tarzı tesviye, aynı zamanda, hesap kayıtları üzerinde lüzumlu bir tasfiye ve ıslah yapılmasını temin eyleyeceği gibi gösterilen tahfifler, borçlarını vermek arzusunun besleyen mükellefleri tediye kabiliyetile mütenasip bir borç karşısında bulundurarak borçlarını tasfiye ettirmelerine imkân verecektir. Velhasıl bu tasfiye ve tahfifler, tahsilât işleri için yeni bir tahrik vesilesi vücutte getirecek ve tahsilât teşkilâtını, pürüzlü ve çok eski senelere ait alacaklar peşinde koşmaktan kurtararak mesailerini, hal seneleri vergileri tahsilâtına hasretmelerine ve daha müsmir sahalarda sarfeylemelerine müsait bir vaziyet ihdas ederek tahsilât işlerinin daha muntazam yürümesine ve daha iyi neticeler husule getirmesine yardım edecektir.

Bu umumî menafinin vergi terkinini hususunda tasavvur olunan mahzurlara tekabül edecek kadar ehemmiyeti haiz bulunduğu da aşîkârdır.

Arzolunan mülâhaza ve faidelerden mülhem olarak lâyiha ihzar olunmuştur. Lâyihada takip edilen esaslar berveçhi ati telhis olunur:

1 — Tevali eden harpler, istilâlar, yangınlar gibi sebeplerle 1339 senesinden evvelki kuyudat bugün için sahih ve salim bir mahiyet ve manzara arzemediği gibi, o devreye ait bakayanın müfredatını ve mükelleflerin isimlerini bulabilmek te iktihâm edilemeyecek derecede güç olduğundan 1339 malî senesi nihayetine kadar bilcümle vergi ve resimler bakayası terkin edilmiştir. Şu kadar ki mükelleflerden tahsil edilmiş veya karşılığı alınmış olan iltizam bedelleri terkin mevzuu haricinde tutulmuştur.

Harp kazançları vergisi bakayası, muayyen ve mahdut eşhas zimmetinde, toplu mebalîğe taallük etmesi ve emeksiz kazanılmış servetleri istihdaf eylemesi itibarile bunlar da terkin hükmünün şümulü haricinde bırakılmıştır.

Halen, emanet âşarı olarak köylü üzerinde zimmet görünen mebalîğin ve onu istihdaf eden mahsulât arzıye vergisi bakayasının yukarıda yazılı esbap ve mülâhazata binaen bilâkayıt ve kâmilen terkinini münasip görülmüştür.

Kezalik, ancak bir sene yaşayan ve tatbik kabiliyeti olmadığı anlaşılarak ilga edilen mak-

tu vergi ile harp senelerinde ihdas edilen harp vergisi bakayasının da kâmilten terkini cihetine gidilmiştir.

Rüsumu bahriye kanununa merbut tarife mucibince kayık ve mavnalardan alınmakta olan ve esasen kazanç vergisi kanunu ile ilga edilmiş bulunan şehriye rüsumu bakayasının da, mükelleflerini bulmak ve tahsilini temin etmek hususlarında gösterdiği müşkilât nazarı dikkate alınarak tamamen terkini terviç edilmiş ve badema bu vergilere ait kanunların, meri oldukları tarihlerdeki senelere ait hâdiseler vesilesile de olsa, bu vergilerden tahakkukat yapılmamasının lâyhada tasrihi cihetine gidilmiştir.

2 — Bakayanın tasfiyesini teminen mükelleflere gösterilecek tahfifler itibarile Hazine alacakları,

A- Mülga vergilerle bu vergilere ait zam ve para cezaları ve ihale âşarı ve sair iltizam bedelleri;

B - Mülga umumî istihlâk ve eğlence ve hususî istihlâk vergisi bakayası,

C - Elyevm alınmakta olan vergilerden arazi, bina ve hayvanlar vergileri;

D - Kezalik elyevm cari vergilerden kazanç, muamele vergileriyle 24 mayıs 1930 tarihli ve 1629 numaralı kanun mucibince tahakkuk ettirilen eğlence ve hususî istihlâk vergileriyle damga resmi, oyun alâtı gibi bazı vergi ve resimlerle bu vergilerin misil ve teahhur zamları ve Hazinenin hukuksal şahsiye mahiyetindeki para cezaları;

Olmak üzere dört gruba ayrılmıştır.

Bunlardan (A) işaretli gruba dahil olanların mahiyet ve menşeleri itibarile daha fazla bir müsaadekârlığa nail edilmeleri tensip olunmuştur.

(C) Grupuna dahil arazi ve bina vergilerine ait bakayanın, mahalli istifalarının mevcudiyeti nazarı dikkate alınarak ve bilhassa toprak sahiplerine borçlarını ödemelerine imkân verecek bir müsaadekârlık gösterilmesinde faide mülâhaza edilerek mezkûr vergilerden 1932 malî senesi nihayetine kadar arazi vergisi bakayasının sekiz ve bina vergisinin de dört senede ve hâl senesi vergileriyle birlikte müsavi taksitlerle ve uzun vadelerle istifasile bu kısım borçlulara, şeraiti hazır karşısında borçlarını ödemek imkânlarını vermek münasip görülmüştür.

X Bu kısım mükelleflerin borçları için mukassatan tahsil edilmeye üzere bir imhal yapılırken borçlarını miatları gelmezden evvel ödeyecek mükelleflere de borçlarından münasip miktarlarda tenzilât icrası suretile bir müsaadekârlık ibraz edilmiştir.

Hayvanlar vergisi, bakayasının bina ve arazi vergileri gibi muayyen taksitlerle tahsil olunmağa mütehammil bulunmadığı ve bu bakayadan bir kısmı da zam cezalarından terekküp eylediği nazarı dikkate alınarak bu vergiye ait Devlet alacaklarını 1934 ve 1935 senelerinde nakten ödeyenlerin vergilerinin asıllarından bir kısmı ile zam cezalarının tamamının terkini uygun görülmüştür.

D - İşaretile gösterilen vergi ve resimler bakayasından borçlu olan mükelleflere de diğer fıkralarda yazılı olanlara nazaran daha hafif olmakla beraber tayin edilen müddetlerde tallûkuna göre vergilerin asıllarını ödedikleri takdirde misil zammı ve hukuku şahsiyeden madut para cezalarının terkini suretile kolaylık gösterilmiştir.

B. işaretli fıkrada gösterilen umumî ve hususî istihlâk vergilerinden mütehakkak bakayağa gelince:

10 şubat 1926 tarihli ve 735 ve 13 şubat 1926 tarihli ve 737 numaralı kanun ile zeyilleri mucibince tahakkuk etmiş olan bu vergilerden müterakim Hazine alacakları, alâkadar müesseseler tarafından vaktile müşteriden tahsil edilmiş olduğu halde tediye edilmemiş mebalığden terekküp etmektedir.

Bu itibarla mezkûr vergilere ait bakaya, diğer mülga veriglerden müterakim bakayadan mahiyette farklı görülerek ayrıca hükme bağlanmıştır.

3 — 10 şubat 1926 tarihli ve 735 numaralı kanun mucibince mütehakkak umumî istihlâk vergisi bakayasından doğan Hazine alacaklarından mühim bir kısmı mezkûr kanun ile müzeyyelâtının cari olduğu zamanlarda bazı müesseseler tarafından gizlenmiş ve yapılan teftiş ve tetkikler neticesinde meydana çıkarılmış vergilerle bu vergilere ait zam cezalarından terekküp eylemektedir.

735 numaralı kanununun 12 nei maddesi hükmüne göre umum istihlâk vergisi mükelleflerinden bir kısım muamelelerini deftere kaydetmemek veya eksik kaydetmek suretile vergi zıyama mey-

dan verecek harekette bulunanların gizledikleri vergilerin iki kat olarak istifa edilmesi icap ediyordu. Bu hususta yapılacak tebligat üzerine mükellef rızasile tediyatta bulunmayacak olursa sulh mahkemesine ve bu mahkemelerin bulunmadığı yerlerde asliye mahkemesine müracaatla Hazine haklarının istifası lâzım geliyordu.

Mezkûr 735 numaralı kanunun yukarıda yazılı hükümlerinin tatbikatta bazı müşkülâtı ve teahhürleri mucip olduğu görülerek ahiren mezkûr kanuna zeyledilen 9 haziran 1926 tarihli ve 924 numaralı kanunun 9 uncu maddesile tadil edilmiş ve mezkûr verginin gerek asıllarının ve gerek zam ve para cezalarının tahsili emval kanununa tevfikan istifası esası kabul olunmuştur.

Malûm olduğu üzere umumî istihlâk vergisi pek mahdut bir zamana munhasır olarak istifa edilmiştir.

Mezkûr kanunun hükümlerinin cari olduğu zamanlarda kanuna muhalif olarak satışlarını deftere noksan geçirmek veya hiç geçirmemek suretleriyle Hazine haklarını gizleyen müesseseler peyderpey yapılan tetkik ve teftişlerle meydana çıkarılmıştır ve bu suretle tahakkuk ettirilen vergilerle zam ve para cezalarının yukarıda yazılı 924 numaralı kanun mucibince tahsili emval kanunu hükmüne tevfikan tahsillerine teşebbüs edilmiştir. Bu teşebbüsât karşısında vergilerini gizlemek suretile Hazine haklarını kaçırmak emel ve arzusunu besleyen bir kısım mükellefler tarafından muahharan ihdas edilen muamele vergisine ait 1039 numaralı kanunun 14 üncü maddesi hükmüne istinaden bu suretle müteahhâk umumî istihlâk vergisi ile para cezası ve misil zamlarının tahsili için yine sulh mahkemelerine müracaat edilmesi lâzımgeleceği iddiasile mahkemelere müracaatte bulunularak idarî icra mercileri tarafından tahsili emval kanunu hükümlerine tevfikan yapılan takibata karşı menî müdahale kararı almak imkânlarını elde etmişlerdir.

Mehakimin, bu içtihat ve kararları üzerine Hazine haklarının istifasını teminen malî idareler tarafından sulh mahkemelerine müracaate başlanılmış ise de o sırada 1039 numaralı muamele vergisi kanununun 21 - VII - 1931 tarihli ve 1860 numaralı yeni muamele vergisi kanunu ile tadil edilmiş olmasına ve evvelki kanunu istihdaf eden yeni kanunda dahi muamele vergisi ile zam cezalarına karşı vukubulacak itirazların tetkik mercileri değiştirilerek tetkik salâhiyeti idarî mercilere intikal etmiş ve bu suretle müteahhâk vergi ve cezaların tahsili emval kanunu mucibince tahsili kabul edilmiş bulunmasına mebni umumî istihlâk vergilerinin tahsili için mal daireleri tarafından vaki olan müracaatlar sulh mahkemeleri tarafından yeni kanunun ihdas ettiği hükümlerine nazaran vazifesizlik kararile reddedilmiştir.

Umumî istihlâk vergisini gizleyen, ve bu suretle hüsnü niyetleri çok meşkûk bulunan müesseseler namına, ait olduğu kanunlara göre tahakkuk ettirilen ve miktarı ehemmiyetli bir yekûna bağlı olan vergi ve misil zamları, mehakimin muhtelif içtihatları karşısında ve mercisizlik yüzünden bu güne kadar yapılan bütün teşebbüs ve takiplere rağmen tahsil edilmeyerek halile kalmıştır. Verginin, mahiyeti ve tarzı istifası itibarı ile vaktile müşterilerden tahsil edilmiş olması lâzımgeçen ve Hazineden kaçırılmak istenilen Devlet haklarının, sırf içtihat farklarından doğan ve usule taallûk eden sebeplerle mükellefler zimmetinde kalması hiç bir suretle şayanı tecviz görülmeyeceği gibi sui niyet erbabının cesaretini arttıracak ve diğerlerine fena misaller teşkil edecek bir vesile ihzar edeceği de derkârdır.

İşte, işin geçirdiği safhalar ve arzolunan esbap ve mülâhazalar karşısında bu vergi ve cezaların tahsillerini temin için bu hususta mükellefler tarafından vaki olacak itirazların tetkik mercilerinin bir hükmü mahsus ile yeniden tasrih edilmesi zarurî görülmüş ve yukarıda yazılı umumî istihlâk vergisi kanunları hükmüne göre tahakkuk etmiş olan umumî istihlâk vergilerile misil zamlarının tahsili emval kanununa tevfikan tahsil edileceği ve bu hususta vaki olacak itirazların Şûrayı devletçe tetkik olunacağı keyfiyetleri lâyhaya ilâve edilmiştir.

Badema, bu kanunlara müsteniden tahakkuk yapılmaması ve bu suretle merci ihtilâfları yüzünden bu güne kadar tahsili teahhur eden umumî istihlâk vergilerile zam cezalarından borçlu olan mükelleflerin de diğer borçlular gibi umumî istihlâk vergileri bakayası için münderiç kolaylıklarından istifade etmelerinin lâyhada tasrihinde faide mülâhaza olunmuştur.

4 — Memleketimizde arazi vergisi; 1340 senesinden sonra yeni rayiçlere göre tahrir gören yer-

lerde umumî tahrirlerde biçilmiş kıymetleri üzerinden ve 1340 senesinden sonra umumî tahrirleri yapılmamış olan yerlerde ise, 1331 senesinde kayıtlı kıymetlerinin altı misli üzerinden alınmaktadır.

1340 senesinden sonra yapılmış olan umumî tahrirlerde, tahmin edilen kıymetler, o zaman arazi kıymetlerinin yüksekliği yüzünden bu günkü rayiçlerle mukayese edilirse vaziyetin tabii icabı olarak yüksek bulunduğu ve verginin ağırlaştığı aşıkârdır.

Filhakika, 1833 numaralı arazi vergisi kanununun müzakeresi sırasında bu nisbetsizliklerin izalesi çaresi düşünülmüş ve kanuna ilâve edilen üçüncü muvakkat madde ile bu suretle umumî tahrirleri iera edilmiş olan yerlerdeki araziye biçilen kıymetlerin en az % 20 nisbetinde fazlalığı iddiasile mükelleflerin hususî tadilât talebinde bulunmalarını teminen iki senelik bir müddet verilmiştir.

Ancak bu madde hükmünden bir kısım mükellefler kâfi derece istifade imkânını bulamamış ve tayin edilen müddet dahi bitmiştir.

Binaenaleyh, bu vaziyetin sureti umumiyede ıslahını teminen 1340 senesi ile ondan sonraki senelerde tahrirleri yapılmış yerlerdeki arazi kıymetlerinden sureti umumiyede % 40 nisbetinde bir tenezzülün vukuu kabul edilerek scyyanen bu kıymetlerden % 40 yüzde kırkının tenzili ile vergilerine matrah ittihaz edilmesi muvafık görülmüştür.

Yukarıda arzedilen tenzilât ile mezkûr muvakkat madde ile istihdaf edilen maksat ve gaye hâsıl olmuş ve arazi vergisi kanununun hususî tadilâta dair ola nahkâmı esasıyesi de kemakân mahfuz bulunmuş olacağına nazaran müddeti hitam bulmuş olan mezkûr muvakkat madde hükmüne tevfi-kan yapılmış olan müracaatların ve bu müracaatlara müsteniden ittihaz olunan kararların hükümsüz addolunması da lâyhaya ilâve edilmiştir.

5 — Bilâ vasıta vergilere munzam kesirlerin asıllarile tevhidine dair olan 1454 numaralı kanunun meriyete girdiği tarihten evvelki senelerde arazi, bina, hayvanlar ve kazanç vergilerine munzam kesir halinde ayrıca tahakkukları yapılan vilâyet, idarei hususiye ve belediye, maarif ve iane hisselerinden müterakim bakayanın da asıllarile tevhit edilerek vaki olacak tahsilâtın 1929 senelerinden sonraki vergilerde olduğu gibi mezkûr kanunda yazılı nisbetlerde hisse tefriki, hesap kayıtlarının tasfiyesi ve işlerin sadeleştirilmesi noktai nazarlarından muvafık görülerek lâyhaya ilâve olunmuştur.

6 — Emvali metrukeden muhacir ve mübadillere teffiz olunan, gayrimenkul emvalden bazıları, evvelki sahiplerinin âşar ve sair iltizamından veya kefaletinden Hazineye borçlu olmalarından dolayı merhun veya mahcuz bulunmaktadır. Bu suretle mahcuz ve merhun malların satılarak bunlara taallûk eden Hazine haklarının istifası icap etmekte ise de, esasen bu gibi emvalin evvelki sahiplerinin borçları miktarı tenzil edildikten sonra bakiyesi teffiz edilmiş veyahut bu kabil emval teffiz harici bırakılmamış olmasına binaen bu suretle muhacir ve mübadillere teffiz edilmiş olan gayrimenkullere teffiz tamam olduktan sonra, Hazine haklarının istifası için satılması iskân ve tefviz olunan şahısların kanunen tasdik edilmiş haklarını izale mahiyetini iktisap edecektir.

İskâna müteallik son mevzuat, mübadil ve muhacirlere verilmiş olan gayrimenkullerin uhdele- rinde ipka olunarak istirdat edilmemesini âmir bulunduğu göre böyle bir tarzı hareketin ihtiyar ve tatbiki bu son mevzuat ile istihdaf edilen maksat ve gayeye de uygun düşmeyecektir.

Bu esbap ve mülâhazalara mebni mübadil ve muhacirlere teffiz edilmiş olan gayrimenkuller üzerindeki rehin ve hacizlerin kaldırılması ve başkaca mahalli istifası bulunamayan Hazine alacaklarının da kayıtlarının terkinini zarurî görülmüştür.

7 — Vergi bakayasının tasfiyesi için mükellefler lehine bazı müsaadekârlıklar kabul edilirken ileride bakayanın terakümüne mâni olacak bazı tedbirlerin alınması ve tahsil işlerinin kolaylaştırılması da narazı dikkate alınarak:

A - Miadında borcunu vermeyen mükellefler için kanunlarında sarahat bulunmayan vergilerden diğer vergiler gibi % 10 yüzde on nisbetinde bir teahhur zammı tatbiki ve birinci taksit müddeti zarfında senelik vergilerini toptan tediye edecek mükellefler hakkında da bazı menafi temin edilmesi düşünülmüş ve bu suretle tediye bulunanların vergilerinden % 5 yüzde beş tenzilât icrası;

B - Devletin ve mahallî idarelerin vergi ve resimlerden doğan alacaklarının rehinli alacaklar

hakkındaki umumî hükümler mahfuz kalmak üzere sair alacaklara karşı mümtaz olduğunun lâyhada beyanı,

C - Kanunu medenîmizin gayrimenkul mükellefiyetine ait hükmü ile vergi kanunlarımızın verginin talep edileceği şahsı tayin eden hükümleri arasında tatbikat sahasında bir insicam vücade getirilmesini teminen, satılan gayrimenkulün satış tarihine kadar vergilerinden farîğin şahsan mesuliyetinin devam etmesi mahfuz tutularak, satılan gayrimenkulün de teminat addedilmesi,

D - Vergi kanunlarında tahsil için mevzu mürurü zamanların katı ve tatil sebepleri gösterilmiş olması tatbikatta bazı ihtilâfların zuhuruna meydan verdiğinden mükellef lehine olarak bu cihetin zikri lâyhada tasrih olunmuştur.

E - Umumhane, bar, dans yeri, pansiyon, gazino, birahane gibi sefahat ve eğlence yerlerini işletenlerden ekserisinin gerek müessesenin ve gerek memur ve müstahdemlerinin kazanç vergilerinden olan borçlarını vermemek ve alacağın istifasını teminen yapılacak kanunî takiplerden de kendilerini kurtarmak maksat ve emellerile bu müesseselerdeki emval ve eşyaları ya ahara rehin ve temlik eylemek veyahut üçüncü şahıslardan isticar etmiş vaziyetlerde göstermek ve bazan da müesseseleri üçüncü şahıslara devrelemek suretile muvazaa ve hile yollarına saptıkları görülmektedir.

Aynı zamanda; bu kabîl müesseselerin hakikî sahipleri kendilerini gizleyerek serveti şahsiyeden mahrum kimseleri sahip göstermekte ve bu suretle hem yapacakları muvazaa ve hileleri kolaylaştırmak hem de Devlet haklarının istifasını temin için tahsili emval kanununa mevzu taziyik ve hapis hükmünün tatbik sahasında tesirini azaltmak imkânlarını elde eylemektedir.

Maahaza, Devlet hakkını vermemek maksadile yapılan bu gibi muvazaaların ve hilelerin önüne geçilmek ve Devlet haklarının istifasını temin edecektirabirden olmak üzere zikrolunan müesseseleri işletenlerin kazanç vergisinden olan borçlarının tahsili temin olunmak için bu müesseseler dahilindeki emval ve eşya ve malzemenin mezkûr vergiden olan borçlarına karşı bir teminat hükmünde addolunması tensip edilerek lâyhaya ilâve edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Vergi bakayasının tasfiyesine ve mükelleflere
bazı kolaylık gösterilmesine dair kanun
projesi*

MADDE 1 — Cümhuriyetin ilân edildiği 1339 malî senesi nihayetine kadar seneler için Devlete, hususî idarelerle, belediyelere ait tahakkuk etmiş vergi ve resim ve harçlarla kesri munzamları ve hukuku şahsiye mahiyetindeki para cezaları ve vergi tezkeresi esmanî bakayasının kayıtları terkin olunur.

Harp kazançları vergisi ile ihale âşarı ve sair iltizam bedelleri bakayasî hakkında aşağıdaki maddelerde yazılı hükümler tatbik olunur.

MADDE 2 — Mülga vergilerden :

A - 18 nisan 1338 tarihli ve 223 numaralı kanun ile bu kanuna müzeyyel 22 nisan 1340 tarihli ve 503 numaralı kanun hükmüne göre alınan mükellefiyeti nakliye askeriyeye:

B - 2 mayıs 1338 tarihli ve 228 numaralı ve 20 temmuz 1338 tarihli ve 246 numaralı ve 15

nisan 1339 tarihli ve 331 numaralı ikinci avans kanunu hükümlerine göre alınan müecceiyeti askeriyeye,

C - 21 temmuz 1330 tarihli ve 139 numaralı kanun hükümlerine göre alınan muafiyeti askeriyeye;

D - 17 şubat 1341 tarihli ve 552 numaralı kanun mucibince alınan mahsulâtı arziye vergilerile;

E - 8 şubat 1926 tarihli ve 733 numaralı kanun mucibince alınan maktu vergilerden;

F - 15 nisan 1338 tarihli ve 216 numaralı kanuna merbut tarife mucibince kayık ve mavnalardan alınan mülga şehriye rüsumundan;

H - Mülga âşar nizamnamesine göre tahakkuk eden emanet aşarından;

1340 senesile ondan sonraki mali senelerde tahakkuk ettirilerek halen bakaya görünen Dev-

let alacaklarının da kayıtları terkin olunur. Bundan sonra mezkûr kanunlar mucibince tahakkuk yapılamaz.

MADDE 3 — 1932 mali senesi nihayetine kadar:

A - 14 kânunuevvel 1335 tarihli kararname ve 25 teşrinievvvel 1336 tarihli ve 43 numaralı kanun ile 23 ağustos 1338 tarihli ve 251 numaralı zeyli mucibince 23 nisan 1336 tarihinden sonra tahakkuk ettirilmiş olan harp kazançları vergisi ile misil ve teahhur zamları bakayasımdan;

B - 30 teşrinisani 1330 tarihli temettü vergisi kanunu muvakkati ile bu kanuna müzeyyel 25 şubat 1330 ve 21 eylül 1336 tarihli ve 24 numaralı ve kezalik 28 şubat 1338 tarihli ve 198 numaralı 1338 senesi avans kanunu ve 28 şubat 1340 tarihli ve 425 numaralı mart muvakkat bütçesi kanununun 3 üncü maddesi hükümlerine göre tahakkuk ettirilmiş olan temettü vergisi ve kesri munzamlarile zam cezalarının 1340 mali senesinden sonraki senelere ait bakayasından;

C - İhale âşarı ve sair iltizam bedellerile (Devlet ormanları taahhüt bedelleri de dahil) faiz ve takip masraflarından; borçlu bulunanlardan:

I - Bu vergilerle iltizam bedellerinin yalnız misil ve teahhur zamlarından veya faiz veya takip masraflarından borçlu bulunanların borçları;

II - Bu borçlarından vergi ve iltizam bedellerinin asıllarına ve kesri munzamlarına ait miktarların (% 50) yüzde ellisini 1934 mali senesi nihayetine kadar tamamen ve nakten ödeyenlerin geri kalan borçları ile zam cezaları ve faizleri ve var ise takip masrafları;

III - Bu vergilerle iltizam bedellerinin asıllarına ve kesri munzamlarına ait borçlarından (% 75) yüzde yetmiş beşini 1935 mali senesi nihayetine kadar nakten ödeyenlerin geri kalan borçları ile zam cezaları ve faizleri ve var ise takip masrafları terkin olunur.

MADDE 4 — 10 şubat 1926 tarihli ve 735 numaralı ve 13 şubat 1926 tarihli ve 737 numaralı kanunlar ile 9 haziran 1926 tarihli ve 924 numaralı ve 20 haziran 1927 tarihli ve 1167 numaralı müzeyyelâtı mucibince tahakkuk ettirilmiş olan umumî istihlâk ve eğlence ve hususî istihlâk

vergilere bakayası ile zam cezalarından borçlu bulunanların:

A - Mezkûr kanunlara tevfikân tahakkuk etmiş olan borçlarından verginin aslına ait miktarın (% 80) yüzde sekseni 1934 mali senesi nihayetine kadar nakten ödeyenlerin zam cezaları ile birlikte geri kalan borçları,

B - Verginin aslına ait borçlarını 1935 mali senesi nihayetine kadar nakten ve tamamen ödemiş olanların zam cezaları,

C - Mezkûr vergilerin yalnız zam cezalarından borçlu olanlardan borçlarının (% 20) yüzde yirmisini 1934 mali senesi nihayetine kadar ödeyenlerin geri kalan borçları ve (% 30) yüzde otuzunu 1935 mali senesi nihayetine kadar nakten ödeyenlerin de mütebaki borçları, Terkin olunur.

MADDE 5 — 10 şubat 1926 tarihli ve 735 numaralı kanun ile bu kanuna müzeyyel 9 haziran 1926 tarihli ve 924 numaralı ve 20 haziran 1927 tarihli 1167 numaralı kanunlar hükmüne tevfikân evvelce tarhedilip mahkemelere müracaat sebebiyle henüz tahsil edilemeyen umumî istihlâk vergisi ile zam cezaları:

Mükelleflerin beşinci maddede yazılı tahfif ve terkin hükümlerinden istifade hakları mahfuz kalmak üzere tahsili emval kanununa tevfikân tahsil olunur.

Bu tarhiyata karşı, ancak Şûrayı devlete itiraz olunabileceğinden mehakim ve icra mercilerine vukubulacak müracaatlar mesmu olmaz.

Bu kanunun meriyetinden sonra tarih ve tahakkuk meselesi yapılamaz.

MADDE 6 — 1340 mali senesi iptidasından 1932 mali senesi nihayetine kadar senelere ait olarak tahakkuk eden arazi vergileri ile munzam kesirlerinden borçlu bulunanların borçları sekiz senede ve emlak ve bina vergisi ve munzam kesirleri ile zam cezalarından borçlu bulunanların borçları dahi dört senede müsavi taksitlerle ve her sene ait olduğu vergi taksitleriyle birlikte tahsil olunur.

Şu kadar ki, bu suretle borçlu bulunanlardan:

A - Arazi vergisine ve kesri munzamlarına ait borçlarının (% 30) yüzde otuzunu ve bina vergisine kesri munzamlarından olan borçlarının (% 60) yüzde altmışını 1934 mali senesi nihayetine kadar nakten ödeyenlerin zam ce-

zaları da dahil olduğu halde geri kalan borçları,

B - Arazi vergisine ve kesri munzamlarına ait borçlarının (% 50) yüzde ellisini ve bina vergisile kesri munzamlarından olan borçlarının (% 75) yüzde yetmiş beşini 1935 malî senesi nihayetine kadar nakten ödeyen borçluların da kezaik geri kalan borçları,

Terkin olunur.

Bu hüküm, Elvivei selâse maktu vergilerile tevziî surette tahakkuk ettirilegelen arazi ve bina vergilerine de şamildir.

MADDE 7 — 1340 senesi ile onu takip eden senelerde arazisinin umumî tahriri yapılmış ve yeni ravicilere göre kıymetleri bicilmiş olan cüzü tamlardaki arazinin 1934 malî senesinden itibaren tahrir kıymetlerinden yüzde kırkı indirilerek bakıvesi verilerine matrah tutulur.

27 - VI 1931 ve 1833 numaralı arazi veresi kanununun muvakkat üçüncü maddesine tevfi kanununun muvakkat üçüncü maddesine tevfi kanun vaki tadilât talepleri ve kararları hüküm-süzdür.

MADDE 8 — 1340 malî senesi iptidasından 1932 malî senesi nihayetine kadar senelere ait olarak tahakkuk eden hayvanlar vergisi ile zam cezalarından ve kesri munzamlarından borçlu olan mükelleflerden:

A - Yalnız zam cezalarından borçlu bulunanların borçları;

B - 1934 malî senesi gayesine kadar mezkûr borçlarından verginin asıllarile kesri munzamlarından (% 70) yüzde yetmişini nakten tediye edenlerin geri kalan borçları;

C - Bu borçlarından kezaik verginin asıllarile munzam kesirlerine ait miktarın (% 85) yüzde seksen besini 1935 malî senesi nihayetine kadar tediye edenlerin geri kalan borçları;

Terkin olunur.

MADDE 9 — Yukarıdaki maddeler hükümleri haricinde kalan vergi ve resimlerden:

A - 1932 malî senesi nihayetine kadar olan müddete ait kazanç, muamele ve 1926 numaralı kanun mucibince alman eğlence ve hususî istihlâk vergilerile zam cezalarından;

B - 1339 malî senesinden sonraki senelere ait damga, oyun alâtı, oyun kâğıdı, sigara kâğıdı, kibrit, kav ve çakmak resimlerinden ve bu vergi ve resimlerin tazminat mahiyetindeki zam ve

para cezalarından borçlu bulunanlardan;

I) Bu vergi ve resimlerin asıllarını işbu kanunun meriyeti tarihine kadar tediye etmiş olup ta yalnız zam para cezalarından borçlu bulunanların borçları;

II) Bu vergi ve resimlerin asıllarını 1934 malî senesi içinde tamamen ödeyenlerin zam cezaları;

III) Bu vergi ve resimlerin asıllarının yarısını veya daha fazlasını 1934 malî senesi içinde verenlerin misil ve teahhur zamlarile para cezalarının tediyleri nisbetindeki miktarları;

Terkin olunur.

MADDE 10 — Yukarıda yazılı 3, 4, 6, 8, 10 uncu maddelerdeki müsaade ve terkin hükümlerinden istifade edebilmek için borçlular tarafından yapılacak tediylerin salâhiyetli idari icra mercileri tarafından verilen haciz ve hapis kararlarının tatbiki üzerine mahcuz malın paraya çevrilmesinden veya mahcuz alacağın tahsilinden ve hapis müddetinin hitamından evvel yapılmış olması şarttır.

MADDE 11 — Arazi, bina, hayvanlar ve kazanç vergileri için 1929 malî senesi iptidasından evvelki senelerde ayrıca tahakkuk etmiş olan kesri munzamlar verginin asıllarile birleştirilmiştir.

Bu vergiler bakayasından vukubulacak tahsilâtta da bilâvasıta vergilere munzam kesirlerin tevhide hakkındaki 1454 numaralı kanunda yazılı nisbetlere göre idarei hususiye, belediye, maarif ve iane hisseleri tefrik olunur.

MADDE 12 — Gerek iltizam ve gerek kefalet suretile ihale âşarı ve sair iltizam bedellerinden veya vergiden olan borçlarından dolayı emvali gayrimenkuleleri Hazine namına tefevvüz edilmiş bulunan borçluların bu kanunun meriyeti tarihinde henüz Hazine uhdesinde bulunan gayrimenkullerinin müzayedeye çıkarılarak katî ihalesi yapıncaya kadar tefevvüze sebep olan iltizam bedelinden veya vergiden olan borçlarının asılları alâkadarları tarafından nakten ve tamamen tediye edilirse faiz ve saire aranmaksızın ve ferağ harcı kendilerine ait olmak üzere tediye yapan sahip veya kefil veya varisleri namına ferağları iade olunur.

MADDE 13 — Mübadil ve mütegayyip ve

firarı eşhastan gerek iltizam ve gerek kefalet suretile âşar ve sair iltizam bedelinden borçlu olanların bu borçlarından dolayı merhun ve mahcuz olupta mübadil ve muhacirlere tefviz edilmiş olan gayrimenkul emvali metrukeleri üzerindeki rehin ve hacizler kaldırılır.

Ve başkaca mahalli istifası bulunmayan borçları terki olunur.

MADDE 14 — Arazi ve bina vergileri ile hususî kanunlarında miadında vergilerini vermeyenler haklarında hüküm bulunmayan bilûmum vergi ve o mahiyetteki resimleri taksit müddetleri zarfında tesviye etmeyenlerin vergi ve resimleri (% 10) yüzde on zam ile tahsil olunur.

MADDE 15 — Arazi ve bina vergileri ile gayrimenkul emvale ait veraset ve intikal vergilerinin senelik miktarlarını ait olduğu senenin ilk taksit müddeti içinde nakten ve toptan veren mükelleflerin o sene vergilerinden (% 5) yüzde beş;

Davar ve develer vergilerini haziranın ilk haftası ve manda ve sığırlarla eşek, kısrak ve saire vergilerini eylülün ilk haftası içinde toptan ve defaten verenler ile kazanç vergisi mükelleflerinden ticaret ve sanat erbabı ile serbest meslekler erbabından olan mükelleflerden kezalik vergilerini haziran ayı içinde senelik olarak toptan ödeyenlerin o senenin ikinci taksite isabet eden vergi miktarlarından kezalik % 5 yüzde beş indirilir. Yukarıda yazılı tenziller açılacak hususî bir fasla masraf kaydi suretile tatbik olunur.

MADDE 16 — Devletin vergi ve resimlerden doğan alacakları rehinli alacaklar hakkındaki umumî hükümler mahfuz kalmak üzere sair alacaklara karşı mümtazdır.

MADDE 17 — Ait olduğu vergi kanunlarında tahsil için mevzu müruru zaman müddeti geçmezden evvel mükellef hakkında alınan haciz ve hapis kararının tatbikına başlanmış olması müruru zamanı kateder.

MADDE 18 — Satılan gayri menkullerin satış tarihine kadar arazi ve bina vergilerinden dolayı satıştan evvelki mükelleflerin mesuliyetleri devam etmek üzere bu gayrimenkuller de teminat hükmündedir.

MADDE 19 — Birleşme evi, bar, birahane, meyhane, otel, pansiyon, gazino, lokanta, pastahane ve çalgılı yerler ve oyun ve dans yerleri içerilerinde bulunan eşya ve malzeme bu müesseselerin kazanç vergilerine karşı teminat hükmündedir.

MADDE 20 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 21 — Bu kanunun icrasına Adliye, Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

28 - II - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Zekâî</i>	<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
	<i>Fuat</i>		<i>Ali</i>
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>M. Celâl</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 28

Esas No. 1/886

7 - V - 1934

Yüksek Reisliğe

Vergi bakayasının tasfiyesi ve mükelleflere bazı kolaylıklar gösterilmesi hakkında Başvekâletin 1 - III - 1934 tarih ve 6/489 sayılı tezkeresiyle Büyük Millet Meclisine takdim edilen lâyiha encümenimize havale olunmuştur.

Encümenimiz, lâyihaya dört büyük ve birbirinden müstakil esasın dercedildiğini görmüştür:

1 - Vergi bakayasının tasfiyesi,

2 - Arazi vergisinin matrah kıymetinin tahrir gören yerlerde indirilmesi,

3 - Tahsili emval kanununa bazı yeni hükümler ilâvesi,

4 - Vergi ve resimlerde müruru zaman hadlerinin tayini.

Bunlardan vergi bakayasının tasfiyesi muvakkat mahiyetteki hükümlerdendir. Bunun daimî hükümleri ihtiva eden maddelerle bir araya gelmeyerek ayrıca tedvini faydeli görülmüştür.

Arazi vergisi matrahının kıymetini indiren hüküm ise arazi vergisi kanununun tadili mahiyetinde olduğundan bu kanuna zeyledilmesi muvafık bulunmuştur.

Tahsili emvale ait yeni hükümlere gelince:

Bunlar daimî mahiyette olup emvali tahsil ile muvazzaf memurların ve mükelleflerin ayrıca dikkatlerine muhtaç ve mevcut tahsili emval kanununu tamamlayan maddelerdir.

Müruru zaman hadlerini tayin eden maddeler ise tediyelerinde müruru zaman kaydi ana kanun olan muhasebei umumiye kanununda bulunduğundan varidata ait müruru zaman hadlerinin de bu kanunun varidat kısmına ilâvesi tensip olunmuştur.

Bu mülâhazalara binaen hazırlanan tasfiye kanunu lâyihasıyla arazi vergisini tadil eden kanun lâyihası 15 - IV - 1934 tarihinde takdim edilmiştir.

Bu hüküm harbi umumî içerisinde kaldırılıp ta aradan yirmi sene geçtiği halde iade edilemeyen (Verginin mükellefe tebliği usulünün) ihyası için de bir vesile olacaktır.

Binaenaleyh zam cezasının Maliye vekâlotince tebliğ usulüne gışirildiği yerlerde yalnız bina vergisine munhasır olmak üzere tatbikına imkân verir şekilde tadil edilmiştir.

Arazi vergisi bakayasına zam cezası konulması mahsul kıymetlerinin düşkünlüğünden müteessir olan mükellefler düşünülerek faide görülmemiştir. Lâyihadaki veraset ve intikal vergisine ait hüküm aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 16 ncı maddesinde; Devletin vergi ve resimlerden doğan alacaklarının umumî hükümler mahfuz kalmak üzere sair alacaklara karşı mümtaz olduğu ifade edilmiştir.

Encümenimizce madde Adliye encümenine tevdi olunmuştur. Alınan ve dosyada aslı mevcut cevapta, gayrimenkul merhun dahi olsa nafaka ve cenaze masrafı gibi cüzî şeyler müstesna olarak vergi ve resmin ilk sırada mümtaz bir alacak olduğu ve binaenaleyh iera ve iflâs kanununun 140 ve 206 ncı maddelerinin sarahatine karşı yeni bir hüküm ilâvesine lüzum görülmediği bildirilmiş, buna encümenimizce de iştirak edilerek madde tayyedilmiştir.

Lâyihanın 18 inci maddesinde; satılan gayrimenkullerin bina ve arazi vergileri için teminat hükmünde olması ve binaenaleyh satan mükellefin vergi borçlarının gayrimenkul ile birlikte alana intikal etmesi teklif edilmiştir.

Encümenimizce gayrimenkulün mükellefiyetlerini tayin eden borçlar kanununun sarîh ve toplu hükümlerini ihlâl etmek zaruretini görmemiş, ancak 1929 senesine kadar olduğu gibi gayrimenkullerin satıldıkları sırada bütün vergi ve resimlerinin tahsil edilmesi esasını daha muvafık bulmuştur.

1929 senesinde tapu harçları kanununun 42 inci maddesiyle kaldırılan hükme göre gayrimenkulü satan, vukuat ilmühaberinin tanzimi sırasında gayrimenkulün Devlete ait vergi ve resimlerini ödemekle mükellef idi. Bu hükmü kaldırmakla gayrimenkul tedavülünün kolaylaştırılması ve vergiyi tahsil ile memur olanların satışlara intizaren vergiyi cübayette ihmal göster-

memeleri maksut olduğu ifade edilmiştir. Ancak alımdan evvelki senelere ait mükellefiyetinin gayrimenkul alanlara intikali gayrimenkul tedavülünü daha güçleştireceği gibi umumî hükümlere de aykırı olacağından ve vergileri tahsil ile muvazzaf olanlar için de cezaî müeyyidesi bulunduğundan teklifteki madde tayyedilerek vergi ve resmin ferağla birlikte tahsili için hükümler konulmuştur.

Tahsili emval kanununa zeyil olarak hazırlanan kanun lâyihası Adliye encümenine tevdi edilen bir maddenin gelmesine talik olunmuştur. Madde ahiren encümeninden gelerek lâyihanın müzakeresi tamamlanmış ve bağlı olarak takdim kılınmıştır.

Muhasebei umumiyyeye ait maddelere gelince; encümenimizde muhasebei umumiye kanununun tadiline ait bir lâyiha bulunduğundan müruru zamana ait hükümler mezkûr lâyihaya dercedilmiştir.

Tahsili emval kanununa zeyil olarak tedvin edilen hükümlerde aşağıdaki tadiller yapılmıştır:

1 - Lâyihalara vergilerini erken verenlere % 5 tenzilat yapılmasına dair olan 15 inci madde encümenimizce birinci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

2 - Miadında vergilerini vermeyenlerin vergilerine zam yapılmasına dair olan 14 üncü madde ikinci madde olarak alınmış ve maddede bazı tadiller yapılmıştır.

Kazang, buhran, muvazene ve hayvanlar vergilerinde zam cezaları esasen mevcut olup bir kısım vasıtasız vergiler şimdiye kadar bundan hariç tutulmuştur.

Vergilerde zam cezası, mükelleflerin vergi borçları hususundaki itinalarını artırmak üzere terbiyevî bir mahiyette tatbik olunur. Ancak mükelleflerin ödeyeceği vergiler hakkında sarih malûmatı olması ve itinasını tahakkuk etmiş

birer kısım üzerine hasretmesi icap eder.

Halbuki vasıtasız vergilerimiz üzerinde sık sık tadiller yapılmaktadır. Halkın mühim bir kısmı bu tadillerin kendi vergisine olan tesirini hesap edememektedir.

Binaenaleyh vergideki zam cezası bir varidat membar olmayacağına ve mükellefin kendisine tebliğ edilen miktarı zamanında ödemesi istenileceğine göre encümenimiz miktarı mükellefe tebliğ edilebilen vergilerde cezanın tatbikını muvafık bulmuştur.

Lâyihanın 19 uncu maddesinde; birleşme evleriyle bar, birahane, pansiyon gibi yerlerdeki eşya ve malzeme bu müesseselerin kazanç vergilerine karşı teminat hükmünde tutulmuştur.

Encümenimiz bu zarureti kabul etmiştir. Ancak bu kabül yerlerde gayrimenkul sahibinin demirbaş olarak bulundurduğu ve noterden muvafık mukavele ile kiracıya muvakkaten verdiği bir kısım eşyanın bu hükümden müstesna tutulması umumî hükümler icabından olduğundan maddeye bunu tasrihan bir fıkra ilâve edilmiş ve lâyihanın 20 nci meriyet maddesi 5 inci madde ve 21 inci maddesi 6 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe takdimine karar verildi.

Birinci maddeye göre vergilerin iskonto ile tahsili fikrine muvafık değilim.

Mal. E. Reisi	M. M.	Kâ.
Gümüşane	İsparta	Aydın
H. Fehmi	Kemal Turan	Adnan
Aza	Aza	Aza
Zülfü	Perteve	Tahir
Aza	Aza	
Urfa	Kâmil	
Behçet		

MALİYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

5 ağustos 1325 tarihli tahsili emval kanununa
müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Arazi ve bina vergileriyle gayrimenkul emvale ait veraset ve intikal vergilerinin senelik miktarlarını ait olduğu senenin ilk taksit müddeti içinde nakten ve toptan veren mükelleflerin o sene vergilerinden % 5.

Davar ve develer vergilerini haziranın ilk haftası ve manda ve sığırlarla eşek, kısrak ve saire vergilerini eylülün ilk haftası içinde toptan ve defaten verenler ile, kazanç vergisi mükelleflerinden ticaret ve sanat erbabı ile serbest meslek erbabından olan mükelleflerden kezalik vergilerini haziran ayı içinde senelik olarak toptan ödeyenlerin o senenin ikinci taksite isabet eden vergi miktarlarından da % 5 indirilir.

Yukarıda yazılı tenziller açılacak hususî bir fasla masraf kaydi suretile tatbik olunur.

MADDE 2 — Her malî senenin birinci ayı sonuna kadar bina vergisinin o sene için tahdedilen miktarı hatasız ve noksansız olarak vergi tezkeresi usulile kendisine tebliğ olunduğu halde vergisini ertesi seneye bırakanlardan bakaya bıraktığı vergi miktarı % 10 zam ile tahsil olunur.

Veraset ve intikal vergisinden taksitlerini

miadında vermeyenlerden de vergi % 10 zamlanır.

MADDE 3 — Satılan gayrimenkullerin vergileri satıldıkları tarihteki vergi taksitleri de dahil olduğu halde bakayasını ile birlikte ve ferağdan evvel vukuat ilmühaberlerinin tanzimi sırasında ferağını verenden tahsil olunur. 29 mayıs 1929 tarih ve 1451 sayılı tapu harçları kanununun buna muhalif hükmü mülğadır.

MADDE 4 — Birleşme evleri, bar, birahane, meyhane, otel, pansiyon, gazino, lokanta, pastahane ve çalgılı yerler ve oyun ve dans yerleri içerilerinde bulunan eşya ve malzeme bu müesseselerin kazanç vergilerine karşı teminat hükmündedir.

Musaddak icar mukavelesinde gayrimenkul sahibinin demirbaşı olarak mukayyet eşya ve malzeme ile pansiyonlardaki kiracıların oturdukları kısımda kendilerine ait eşyası bu hükümden harihtir.

MADDE 5 — Bu kanun neşrinden muteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Maliye vekili memurdur.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 25
Esas No. 1/886

12 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

Vergi bakayasının tasfiyesine ve mükelleflere bazı kolaylıklar gösterilmesine dair olan ve Başvekâletin 1 - III - 1934 tarih ve 6/489 numaralı tezkeresiyle Büyük Meclise takdim olunup encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Maliye vekili Fuat Beyefendile Tahsilât müdürü Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın heyeti umumiyesi üç büyük unsu-

ru ihtiva etmektedir:

1 - Vergi bakayasından bazılarının ve iltizam bedellerinin tamamen veya kısmen kayitlerinin terkinin ve kısmen de tahsili suretile tasfiyeleri,

2 - Yeni arazi tahriri yapılan yerlerdeki vergi kıymetinin tenzilile yeni kıymetin matrah yapılması,

3 - Vergi tahsil işlerine yeni müeyyideler konulması ve tahsili kolaylaştıracak hükümlerin

ilâvesi.

Encümenimiz her üç mevzu üzerindeki muzakereleri neticesinde evveleminde tedvin noktasından lâyihamın yukarıda sayılı hususiyetlerinden her birerlerinin ait olduğu kanunlara ilâvesini muvafık görmüştür. Çünkü bakayamın tasfiyesi işi geçici ve müstakil bir kanun olduğu halde tahrir gören arazinin tahrir kıymetlerinden % 40 tenzili ile bakıyesinin kıymet olarak her sene vergiye matrah ittihaz edilmesi arazi vergisi kanununun muvakkat 3 üncü maddesi yerine kaim olan bir hükümdür.

Lâyhada yazılı diğer maddeler ise doğrudan doğruya tahsili emval kanununa ait olan daimî hükümlerendir. Sonradan tedvin edilen her kanun, hükmü meri ana bir kanuna bağlı bulunduğu takdirde, yeni kanun unvanının ve maddelerinin ana hükümlerle mütenazir olacak şekilde tanzimi; kanunu tatbik edeceklerle kanunla hareket edecekler için zarurî bir keyfiyettir. Alehusus vergi mükellefiyeti gibi geniş ve bütün vatandaşlara şamil kanunlarda bu zaruret bir kat daha artar.

Bu itibarla encümenimizce muhtelif kanunları alâkalandıran bu lâyihadaki tasfiyeye ait hükümler, « Vergi bakayasının tasfiyesine dair kanun » lâyihası olarak ve bazı hükümler ilâve edilerek ayrıca tedvin edilmiştir.

Diğer hükümleri de taallûku olan kanunların tadil veya zeyli olarak ayrı lâyihalar halinde arz olunmuştur.

Lâyihamın tasfiyeye ait 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde : Mülga vergilerin terkinine ait ikinci maddede bazı ibare tadilleri yapılmıştır :

Maddenin H fıkrasında emanet aşarı borçları terkin edilmektedir. Köyler namına ihale edilip köylüler namına ikinci bir mültezime devredilmeyerek köylü zimmetinde kalan aşar bakayasına da emanet aşarı hükmünde olduğundan ve esasen bunların tahsil kabiliyeti de kalmamış olduğundan fıkraya bunların da terkinine ait bir hüküm ilâve edilmiştir.

Lâyihamın 3 üncü maddesinin B fıkrasında temettü vergisi ve kesri munzamlarile zam cezalarının da muayyen nisbetlerde tediye şartile terkinini hükmü vardır.

Halbuki temettü vergisi yerine geçen kazanç vergisinde müruru zaman haddi tarh için üç, tahsil için beş sene olup bu müddet geçtikten son-

ra yeniden tarh ve tahsil muamelesi yapılamayacağı musarrahtır.

Mülga temettü vergisi kanununda müruruzaman müddeti tayin edilmemiştir. Ancak aynı mevzudan alınmakta olan verginin unvanı kazanç vergisi şeklinde ifade edilmiş ve müruruzaman hadleri konulmuştur. Şu halde mülga temettü vergisi kanununa göre tahakkuk ettirilmiş ve üzerinden dokuz sene geçmiş olan bakayamın da kazanç vergisindeki müruru zaman çerçevesi içine alınması encümenimizce tabii görülmüştür. Bununla beraber yapılan tetkik neticesinde bunun mühim bir kısmının mübadele suretile memleketi terk etmiş mütegayyip addolunmuş kimselere ait olduğu anlaşılmıştır. Bu gibilerin bütün vergileri mukaveleler ve umumî hükümlerle sakıt olmakla beraber lâyihaya ilâve edilen bir madde ile de sarahaten terkinini kastedildiğinden temettü vergisine ait umumî bir tasfiyeye imkân verilmek üzere mezkûr fıkra I fıkrası olarak ikinci maddeye ilâve olunmuştur.

Üçüncü madde : Lâyihamın üçüncü maddesinin A fıkrası aynen kabul edilmiş ve B fıkrası ikinci maddeye alınmakla C fıkrası B fıkrası yapılmış ve fıkraya aşardaki menafi ve maarif hisseleri kesrinin de bu hükümlere tâbi olduğunu tavzih için kayıt konulmuştur.

Bu maddedeki borçların tediye şekline gelince; encümenimiz 1934 malî senesinde borçlarının % 50 si yerine % 40 nı ve 1935 malî senesinde % 75 i yerine % 60 nı verenlerin geriye kalan borçlarının terkinini muvafık bulmuştur. Filhakika bu iltizam bedellerinden borçlu bulunanların ekserisi arazi sahipleri kısmen ziraatle meşgul kimseler olduğundan kıymet düşüklüğünden tediye kabiliyetleri azalmıştır. Tasfiyenin prensibi mümkün olanı alarak mevhum alacakların Devlet hesaplarından çıkarılması olduğuna göre encümenimiz miktarın bu hatlere indirilmesini zarurî bulmuştur.

Aşar ve iltizam bedelleri ekseriya yüksek rakamlar olup yukarıdaki hadlere inmiş olsa bile bir defada verilmesinde güçlük çekileceği de deriş edilmiştir. Bunun bir hesabı carî mahiyetinde birinci senede her verilen miktarın % 40 ve ikinci senede verilenin % 60 mikyasile ödettirilmesi de mülâhaza olunmuştur.

Encümen maliye kayıtlarının böyle bir ameliyeye müsait olmayacağını ve esasen tasfiyenin külfetsizce yapılması icap edeceğini düşünerek

borcun iki taksite ayrılarak birinci senede verilenin % 40, ikinci senede verilenin % 60 üzerinden kabulünü daha amelî görmüştür.

Umumî ve hususî istihlâk vergilerinin terkin ve tasfiye şekline ait 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir..

Mülga umumî ve hususî istihlâk vergisi kanunları, tahakkuk üzerine vaki itirazların kısmen sulh mahkemesi ve kısmen de idarî mercilerce tetkikini âmir bulunduğundan bu yüzden tetkik mercü ihtilâfları çıkmış ve tahakkuk muameleleri yapılamamıştır. Bu bapta nihaî karar verilemediğinden dolayı tahsil edilmeyen umumî istihlâk vergilerinin mercilerini tayin eden lâyiha'nın 5 inci maddesi bazı ibare tadillerile kabul edilmiştir.

Arazi ve bina vergilerinden 1932 senesi sonuna kadar borçlu bulunanların vergi borçlarının tasfiye şekillerine ait olan 6 ncı maddesi Hükûmetin teklifi gibi kabul edilmiştir.

Tahriri yapılan cüzütlardaki arazi vergisi matrahlarının % 40 mın indirilmesine ait olan madde yukarıda izah edildiği veçhile ayrı bir lâyiha olarak ve mükelleflere daha müsait bir şekilde tedvin edilmiştir. Tadil, arazi vergisi kanununun muvakkat 3 üncü maddesini hükümsüz bıraktığından encümenimiz teklifin mezkûr 3 üncü madde yerine kaim olmasını tensip ve bu esbabı mucibe ile ayrıca bir lâyiha tanzim etmiştir .

1932 senesi sonuna kadar hayvanlar vergisinden borçlu bulunanlara ait terkin hükümlerini havi 7 ncı madde encümenimizce tadilen kabul edilmiştir.

Verginin yalnız asıllarından borçlu olanlarla hem aslından ve hem zam cezasından borçlu olanların arasında mahiyet itibarile fark olduğundan yalnız aslından borçlu olanların terkin haddinin daha kolay olması düşünülmüş ve bunlar için nisbet 1934 senesinde % 60 a ve 1935 senesinde % 70 e indirilmiştir. Bu tadilde hayvanlar vergisinin hayvan iradına nazaran ağırlığı da âmil olmuştur. Yine bu noktai nazardan hayvan vergisinden borcu olanların iki senede ve iki taksitte borçlarını ödeyerek iki senenin farklı tenzilinden istifadeleri düşünülerek bu hükmü havi (D) fıkrası ilâve edilmiştir.

Diğer vergilere ait terkin hükümlerini havi 8 inci maddeye (teklifte 9 uncu) encümeni-

mizce (C) fıkrası ilâve olunmuş ve bununla mükellefiyeti askeriyesini yapmak için silâh altına çağırılan esnan erbabının silâh altında bulunduğu müddete ait kazanç vergilerinin (Terki sanat ve ticaret için beyanname vermiş olsun, olmasın) kayitlerinin terkin hükmü konulmuştur. Bundan evvelki kazanç vergisi kanunu mükellefi, senenin birinci günü terki sanat ve ticaret yapmış olsa dahi birinci taksit olan altı aylık vergiyi ödemeye mecbur tutmakta idi. Bundan başka silâh altına davetler tevellüt itibarile katî bir tarih takip edilmemektedir. Mükellefin hangi sene ve günde davet edileceği daha evvelden katiyetle bilinmemektedir. Bu sebeplerle malî senenin hulûkünden evvel beyannamesini vermekte mükellefler için imkânsızlık mevcuttur. Beyanname verildiği halde de memurların sehven vergiyi tahakkuk ettirmiş olmaları da varit görülmüştür. Bilhassa esnan erbabı işlerini takip ve intaca vakit bulamadıklarından vergi tahakkuk etmekte ve borç üzerlerinde kalmaktadır. İleride yeni bir tedvin sırasında buna meydan verilmeyeceği tabî görüle bile evvelce vaki tahakkukların bu tasfiye meyanında terkin lüzumu aşıkârdır.

Hükûmet teklifinde veraset ve intikal vergisi bakayasının da bu tasfiye hükümlerine tâbi olacağı derpiş edilmemiştir. Bunun daha ziyade bu verginin taksitle tahsil edilmekte olmasından ve esasen mühim bir rakama balığ olmadığından ileri geldiği dermeyan edilmiştir. Encümenimiz umumî bir tasfiye sırasında taksiti hulûl ettiği halde henüz tediye edilmeyen veraset ve intikal vergisi bakayasının da tasfiyesini lüzumlu görmüş ve diğer tasfiye hükümlerine mütenazır olarak 9 uncu madde ile bazı hükümler tedvin etmiştir.

Terkin şartlarını havi teklifin 10 uncu maddesile 1929 malî senesinden evvelki senelerde asıllarından ayrı olarak tahakkuk ettirilmiş olan kesri munzamlara ait hükümleri havi 11 inci maddesi ve 12 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mübadil, mütegayyip ve firarî eşhasın gayrimenkulleri üzerindeki hacizlerin refine ait 13 üncü maddedeki hüküm genişletilerek Hazine uhdesinde kalan veya satılmak bedelli veya bedelsiz muhtacine verilmek suretile Hazine uhdesinden çıkan, gayrimenkuller üzerinde eski muhtasarrufları zamanından kalan rehin ve hacizle-

rin de kaldırılmasına ait hüküm ilâve edilmiştir. Mübadele suretile memleketten çıkan veya mütegayyip addedilerek emvali tasfiye edilmiş olanların vergileri ahden ve hukukan tahsil edilememek icap etse de bunların Hazine kayitlerinden çıkarılması için sarih ve kanunî bir hükmün tedvini faydalı görülerek lâyihaya bunu ifade eden bir madde ilâve edilmiştir.

Bu kanunun muhtelif maddelerinde bakaya borçlarının yüzde muayyen nisbetini nakten verenlerin bakıye borçlarının kayitlerinin terkin edileceği yazılıdır. Evvelece neşrelilen muhtelif kanunlarla da eski borçların Hazineye ait bir kısım bono ve tahviller ile mahsubu teeviz edilmiştir. Tasfiye kanunu ile bu kanunlar arasında bir iltibasa yer vermemek için lâyihaya 15 nci madde ilâve edilmiştir. Bu maddede muhtelif kanunlarda Devlet alacaklarına mahsubu teeviz edilen Hazine bono ve tahvilleri hakkındaki hükümlerin mahfuz kalacağı tasrih edilmiştir. Bu suretle tasfiye kanunundan istifade edeceklerin borçlarını nakten tediye mecbur oldukları ve binaenaleyh bono ve tahvil verenler

için kendi kanunlarındaki hükümlerin cari olaçağı tebarüz ettilmek istenilmiştir.

Yukarıda arzedildiği veçhile tahsili emval kanununa taallûku dolayısıyla bu lâyihadan tefrik edilen diğer maddeler tahsili emval kanununa müzeyyel lâyiha şeklinde esbabı mucibesile birlikte ayrıca Yüksek Reisliğe takdim kılınacaktır.

Hükümetin bu tasfiye teklifile çok faydalı ve tamamen ilmi bir harekette bulunduğunu müşahade eden encümenimiz; lâyihanın müstacelen müzakeresi teklifile Yüksek Reisliğe takdimine karar verilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi olunmak üzere takdim kılındı.

Mal. E. Reisi	M. M.	Kâ.
Gümüşane	Isparta	Aydın
<i>II. Fehmi</i>	<i>Kemal Turan</i>	
Aza	Aza	Aza
İzmir	Konya	İstanbul
<i>Kâmîl</i>	<i>Refik</i>	<i>Hamdi M.</i>
Aza	Aza	Aza
Balıkesir	Urfa	İçel
<i>Pertev</i>	<i>Behçet</i>	<i>Emin</i>

MALİYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Vergi bakayasının tasfiyesine dair kanun

MADDE 1 — Cümhuriyetin ilân edildiği 1339 malî senesi sonuna kadar seneler için Devlete, hususî idarelerle belediyelere ait tahakkuk etmiş bilûmum vergi ve resim ve harçlar ve bunların küsur munzamları ve hukuku şahsiye mahiyetindeki para cezaları ve vergi tezkeresi esmanî bakayasının kayitleri terkin olunur.

Harp kazançları vergisi ile ihale aşarı ve sair iltizam bedelleri bakayasını hakkında aşağıdaki maddelerde yazılı hükümler tatbik olunur.

MADDE 2 — Tahakkuk seneleri ne olursa olsun, mülga vergilerden:

A - 18 nisan 1338 tarihli ve 223 numaralı kanun ile bu kanuna müzeyyel 22 nisan 1340 tarihli ve 503 numaralı kanun hükmüne göre alınan mükellefiyeti nakliye askeriyeye;

B - 2 mayıs 1338 tarihli ve 228 numaralı ve 20 temmuz 1338 tarihli ve 246 numaralı ve 15 nisan 1339 tarihli ve 331 numaralı ikinci avans kanunu hükümlerine göre alınan müecceliyeti as-

keriyeye;

C - 21 temmuz 1330 tarihli ve 139 numaralı kanun hükümlerine göre alınan muafiyeti askeriyeye;

D - 17 şubat 1341 tarihli ve 552 numaralı kanun mucibince alınan mahsulâtı arziye vergilerile;

E - 8 şubat 1926 tarihli ve 733 numaralı kanun mucibince alınan maktu vergiden;

F - 15 nisan 1338 tarihli ve 216 numaralı kanuna merbut tarife mucibince kayık ve mavnalardan alınan mülga şehriye rüsumundan;

H - Mülga aşar nizamnamesine göre tahakkuk eden emanet aşarı ile, köy namına ihale edilip köy tarafından ikinci bir mültezime devredilmeyen ihale aşarından köylü zimmetinde kalan aşar borçlarından;

J - 30 teşrinisani 1330 tarihli temettü vergisi kanunu muvakkati ile bu kanuna müzeyyel 25 şubat 1330 ve 21 eylül 1336 tarihli ve 24 numaralı ve kezalik 28 şubat 1338 tarihli ve 198

numaralı 1338 senesi avans kanunu ve 28 şubat 1340 tarihli ve 425 numaralı mart muvakkat bütçesi kanununun 3 üncü maddesi hükümlerine göre tahakkuk ettirilmiş olan temettü vergisi ve küsur munzamlarile zam cezalarından;

K - 1 haziran 1926 tarihli ve 797 sayılı vevaset ve intikal vergisi kanununun ellinci maddesile vergiye tâbi olup 30 haziran 1931 tarih ve 1836 sayılı kanunun muaddel ellinci maddesile vergiden muaf tutulan 1 haziran 1926 tarihinden evvelki intikal ve mevhuplara ait vevaset ve intikal vergisinden halen bakaya görünen Devlet alacaklarının kayıtları terkin olunur. Bundan sonra mezkûr kanunlar mucibince tahakkuk yapılamaz.

MADDE 3 — 1932 malî senesi sonuna kadar:

A - 14 kânunuevvel 1335 tarihli kararname ve 25 teşrinievvel 1336 tarihli ve 43 numaralı kanun ile 23 ağustos 1338 tarihli ve 251 numaralı zeyli mucibince 23 nisan 1336 tarihinden sonra tahakkuk ettirilmiş olan harp kazançları vergisile misil ve teahhur zamları bakayasından;

B - İhale aşarı ile sair tekâlif ve rüsuma ait bilcümle iltizam bedelleri ve maarif ve menafi hisseleri ile (Devlet ormanları taahhüt bedelleri de dahil ve köyler namına ihale edilip ikinci mültezime devredilmeyen aşar borçları hariç) faiz ve takip masraflarından borçlu bulunanlardan;

I - Bu vergilerle iltizam bedellerinin yalnız misil ve taahhur zamlarından veya faiz veya takip masraflarından borçlu bulunanların bu borçları;

II - Bu borçlarından vergi ve iltizam bedellerinin asıllarına ve kesri munzamlarına ait miktarların (% 40) yüzde kırkını 1934 malî senesi içinde veya en az yarısının yüzde kırkını 1934 malî senesi ve geri kalanını 1935 malî senesi içinde yahut tamamının (% 60) ını 1935 malî senesi sonuna kadar; nakten ödenmiş olanların geri kalan borçları ile zam cezaları faizleri ve varsa takip masrafları, terkin olunur.

MADDE 4 — 10 şubat 1926 tarihli ve 735 numaralı ve 13 şubat 1926 tarihli ve 737 numaralı kanunlar ile 9 haziran 1926 tarihli ve 924 numaralı ve 20 haziran 1927 tarihli ve 1167 numaralı müzeyyelâtı mucibince tahakkuk ettirilmiş olan umumî istihlâk ve eğlence ve hususî istihlâk vergileri bakayasile zam cezalarından borçlu bu-

lunanların;

A - Mezkûr kanunlara tevfikân tahakkuk etmiş olan borçlarından verginin aslına ait miktarın (% 80) yüzde sekseni 1934 malî senesi sonuna kadar nakten ödeyenlerin zam cezaları ile birlikte geri kalan borçları :

B - Verginin aslına ait borçlarını 1935 malî senesi sonuna kadar nakten ve tamamen ödeyenlerin zam cezaları;

C - Bu vergilerin yalnız zam cezalarından borçlu olanlardan borçlarının (% 20) yüzde yirmisini 1934 malî senesi sonuna kadar ödeyenlerin geri kalan borçları ve (%30) yüzde otuzunu 1935 malî senesi sonuna kadar nakten ödeyenlerin de kalan borçları terkin olunur.

MADDE 5 — 10 şubat 1926 tarihli 735 numaralı kanunla bu kanuna müzeyyel 9 haziran 1923 tarihli ve 924 numaralı ve 20 haziran 1927 tarihli ve 1167 numaralı kanunlar hükümlerine tevfikân evvelce tarhedilip henüz mercii tetkik dolayısıyla ihtilâflı olan ve olmayan umumî istihlâk vergisi ile zam cezaları;

Mükelleflerin bu kanundan istifade hakları mahfuz olmak üzere tahsili emval kanununa tevfikân tahsil olunur.

Bu tarihiyata karşı mükellef ancak vergi temyiz komisyonuna ve Devlet şûrasına itiraz edebilir.

Halen, Sulh mahkemeleri ve icra mercilerinde bulunan veya bu kanuna göre ait olduğu mercilere devredilir. Bu kanunun meriyetinden sonra yeniden tarh ve tahakkuk muamelesi yapılamaz.

MADDE 6 — 1340 malî senesi başından 1932 malî senesi sonuna kadar senelere ait olarak tahakkuk eden arazi vergileri ile munzam kesirlerinden borçlu bulunanların borçları sekiz senede ve emlâk ve bina vergisi ve munzam kesirleriyle zam cezalarından borçlu bulunanların borçları dört senede müsavi taksitlerle ve her sene ait olduğu vergi taksitleriyle birlikte tahsil olunur.

Şu kadar ki, bu suretle borçlu bulunanlardan:

A - Arazi vergisine ve kesri munzamlarına ait borçlarının (% 30) yüzde otuzunu ve bina vergisi ile kesri munzamlarından olan borçlarınının (% 60) yüzde altmışını 1934 malî senesi sonuna kadar nakten ödeyenlerin zam cezala-

rı da dahil olduğu halde geri kalan borçları;

B - 1934 senesi taksitini vererek 1932 senesi sonundaki arazi vergisine ve kesri munzamlarına ait borçlarının (% 50) yüzde ellisini ve bina vergisile kesri munzamlarından olan borçlarının (% 75) yüzde yetmiş beşini 1935 malî senesi sonuna kadar nakten ödemiş bulunan borçluların geri kalan borçları; terkin olunur.

Bu hüküm, elviyei selâse maktu vergilerile tevziî surette tahakkuk ettirilegelen arazi ve bina vergilerine de şamildir.

MADDE 7 — 1340 malî senesi başından 1932 malî senesi sonuna kadarki senelere ait olarak tahakkuk eden hayvanlar vergisile kesri munzamlarından ve zam cezalarından borçlu olup borçları henüz müruru zamana uğramayan mükelleflerden:

A - Yalnız zam cezalarından borçlu bulunanların borçları;

B - 1934 malî senesi sonuna kadar mezkûr borçlarından, verginin asıllarile kesri munzamlarından ve zam cezalarından (% 70) yüzde yetmişini ve bunlardan yalnız verginin aslından ve kesri munzamlarından borçlu olanlardan bu borçlarının (% 60) yüzde altmışını nakten tediye edenlerin geri kalan borçları;

C - Bunlardan kezaîlik verginin asıllarile munzam küsurlarına zam cezalarına ait borçlarının (% 85) yüzde seksen beşini ve bunlardan yalnız verginin aslından ve küsur munzamlarından borçlu olanlardan bu borçlarının yüzde yetmiş beşini 1935 malî senesi sonuna kadar ödemiş bulunanların geri kalan borçları; terkin olunur.

D - B ve C fıkrasındaki borçlarının en az yarısını 1934 ve geri kalanını 1935 senelerinde ödemiş olanların borçları hakkında 1934 senesinde ödedikleri miktar için B ve 1935 senesinde ödedikleri miktar için C fıkrası hükmü tatbik olunur.

MADDE 8 — Yukarıki maddeler hükümleri haricinde kalan vergi ve resimlerden:

A - 1932 malî senesi nihayetine kadar olan müddete ait kazanç, muamele ve 1629 numaralı kanun mucibince alman eğlence ve hususî istihlâk vergileriyle zam cezalarından;

B - 1339 malî senesinden sonraki senelere ait damga, oyun alâti, oyun kâğıdı, cigara kâğıdı,

kibrit, kav ve çakmak resimlerinden ve bu vergi ve resimlerin tazminat mahiyetindeki zam ve para cezalarından borçlu bulunanlardan;

C - Mükellefiyeti askeriyesini yapmak için silâh altına çağırılan esnan erbabının, filen silâh altında bulunduğu müddete ait kazanç vergisile kesri munzamlarından 1933 malî senesi nihayetine kadar her hangi bir sebeple tahakkuk ettirilmiş olan borçlarının (Terki sanat ve ticaret için evvelce beyanname verilmiş olsun olmasın) kayıtları terkin olunur.

1 - Bu vergi ve resimlerin asıllarını işbu kanunun meriyeti tarihine kadar tediye etmiş olupta yalnız zam ve para cezalarından borçlu bulunanların borçları;

2 - Bu vergi ve resimlerin asıllarını 1934 malî senesi içinde tamamen ödeyenlerin zam cezaları;

3 - Bu vergi ve resimlerin asıllarının yarısını veya daha fazlasını 1934 malî senesi içinde verenlerin misil ve teahhur zamlarile para cezalarının tediyeleleri nisbetindeki miktarları; terkin olunur.

MADDE 9 — 1931 senesi nihayetine kadar tahakkuk ettirilmiş veraset ve intikal vergilerinin teahhur ve misil cezalarından henüz tahsil edilmeyen kısım terkin olunur.

1931 senesine ait ne kadar tahakkuk ettirilmiş veraset ve intikal vergisinden hulûl eden taksitlerini henüz vermeyenlerin borçları 1934 senesinden itibaren iki senede ve müsavî taksitlerde tahsil olunur. Yukarıda yazılı borçlarının (% 75) ini 1934 senesi zarfında nakten tesviye edenlerin kayıtları tamamen ödenmiş gibi kapatılır.

MADDE 10 — Yukarıda yazılı 3, 4, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddelerdeki müsaade ve terkin hükümlerinden istifade edebilmek için borçlular tarafından yapılacak tediyelelerin, salâhiyetli idarî icra mercileri tarafından verilen haciz ve hapis kararlarının tatbiki üzerine mahcuz malın paraya çevrilmesinden veya mahcuz alacağın tahsilinden ve hapis müddetinin hitamından evvel yapılmış olması şarttır.

MADDE 11 — Arazi, bina, hayvanlar ve kazanç vergileri için 1929 malî senesi iptidasından evvelki senelerde ayrıca tahakkuk etmiş olan kesri munzamlar verginin asıllarile

birleştirilmiştir.

Bu vergiler bakayasından vukubulacak tahsilattan da bilâvasıta vergilere munzam kesirlerin tevhidî hakkındaki 1454 numaralı kanunda yazılı nisbetlere göre idarei hususiye, belediye, maarif ve iane hisseleri tefrik olunur.

MADDE 12 — Gerek iltizam ve gerek kefalet suretile ihale âşarı ve sair iltizam bedellerinden veya vergiden olan borçlarından dolayı emvali gayrimenkuleleri Hazine namına tefevvuz edilmiş bulunan borçluların, bu kanunun meriyeti tarihinde henüz Hazine uhdesinde bulunan gayrimenkullerinin müzayedeye çıkarılarak katî ihalesi yapılmaya kadar tefevvuza sebep olan iltizam bedelinden veya vergiden olan borçlarının asılları alâkadarları tarafından nakten ve tamamen tediye edilirse faiz ve saire aranmaksızın ve ferağ harcı kendilerine ait olmak üzere tediye yapan sahip veya kefil veya varisleri namına ferağları iade olunur.

MADDE 13 — Mübadil ve mütegayyip ve fi-rari eşhastan gerek iltizam ve gerek kefalet su-

retile aşar ve sair iltizam bedelinden borçlu olanların bu borçlarından dolayı merhun ve mahcuz olup mübadil ve muhacirlere teffiz edilmiş veya Hazine uhdesinde kalmış yahut Hazineye satılmış bedelli veya bedelsiz muhtaç olanlara verilmiş olan gayrimenkul emvali metrukeleri üzerindeki rehin ve hacizler kaldırılır ve başkaca mahalli istifası bulunmayan borçları terkin olunur.

MADDE 14 — Mübadele suretile memlekettten çıkarılmış veya mütegayyip addedilerek emvali tasfiye edilmiş olanlara ait ve bu kanunda yazılı vergi ve resimler tamamen terkin olunur.

MADDE 15 — Muhtelif kanunlarla Devlet alacaklarına mahsubu teviz edilen Hazine tahvilleri hakkındaki hükümler mahfuzdur.

MADDE 16 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 17 — Bu kanunun icrasına Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

MALİYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

1833 numaralı arazi vergisi kanununun muvakkat üçüncü maddesi yerine kaim olan kanun lâyihası

MADDE 1 — 1833 numaralı arazi vergisi kanununun üçüncü muvakkat maddesi yerine aşağıdaki madde konulmuştur:

1340 senesile onu takip eden senelerde arazinin umumî tahriri yapılmış ve yeni rayiçlere göre kıymetleri biçilmiş olan cüzütamlardaki arazinin 1934 malî senesinden itibaren tahrir kıymetlerinden yüzde kırkı indirilerek, bakıyesi kıymet olarak, defterlerine kayıt ve vergilere matrah tutulur.

Bunların 1933 malî senesi arazi vergisi borç-

ları vergi bakayasının tasfiyesi hakkındaki hükümlerden istifade eder.

27 - VI - 1931 tarih ve 1833 numaralı kanunun muvakkat üçüncü maddesine tevfikân vaki tadilât talepleri ve kararları, 1934 malî senesinden itibaren hükümsüzdür.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına Maliye vekili memurdur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 173
Esas No. 1/886

21 - VI - 1934

Yüksek Reisliğe

Vergi bakayasının tasfiyesi ve mükelleflere bazı kolaylıklar gösterilmesine dair olan Başvekâletin 1 - III - 1934 tarih ve 6/489 numaralı tezkeresile Büyük Millet Meclisine gönderilen kanun lâyihası ve esbabı mucibesi ile Maliye encümeninin tadilâtı ve bu tadilâtın esbabı mucibesini havi mazbataları encümenimize tevdi buyurulmuş olduğundan Maliye vekili Fuat Beyefendinin huzurlarile tetkik ve müzakere olundu.

Hükûmet tarafından teklif edilen lâyihaın esbabı mucibesine nazaran, hesap kayıtlarında Devletin bilûmum vergi ve resimlerle sair varidattan 120 500 000 lira gibi mühim miktarda bakaya mevcut olduğu ve bu bakayadan Cumhuriyetin ilânı tarihine kadar geçen senelere ait olanlardan mühim bir kısmını muhtelif hâdiseler ve sebepler dolayısıyla hakikî mükelleflerinin veya mahalli istifalarının bulunmalarında son derece güçlük çekilen mebalîği teşkil ettiği ve bir kısmı da millî savaşlar sırasında acil ihtiyaçları karşılamak üzere ve o devreye ve bir defaya mahsus olarak konulan mükellefiyeti nakliye askeriye muafiyet ve müecceliyeti askeriye, harp vergileri gibi muvakkat mahiyetteki fevkalâde vergilerden ve bir kısmı ise âşar, mahsulâtı arziye, umumî istihlâk ve temettü vergileri gibi mülga vergilerden teşekkül ettiği zikredildikten sonra mevcut bakayanın menşee ve mahiyetlerine ve her sene yapılan tahsilât miktarlarına göre bir kısmının terkin ve bir kısmı için de tahsillerini temin ve mükelleflerin tediyeye kabiliyetlerini tahrik edecek bir tertip daire-sinde bazı tahfifler yapılmasına lüzum görüldüğü anlaşılmaktadır.

Hükûmetçe lâyihaın tanziminden beklenen faydalar:

A - Vergi kayıtlarında bir tasfiye ve ıslah yapılması,

B - Bazı tahfifler yapılmak suretile borçlarını vermek isteyen mükelleflerin tediyeye kabiliyetleriyle mütenasip bir borç karşısında bulundurul-

ması,

C - Yapılacak tasfiye ve tahfifler ile tahsilât işleri için yeni bir tatbik vasıtası vücade getirmek ve bu teşkilâtı pürüzlü ve çok eski senelere ait alacaklar peşinde koştuktan kurtararak memurların mesailerini hal seneleri vergileri tahsilâtına hasretmeğe imkân vererek daha iyi neticeler almak,

D - Tahsil işlerini kolaylaştıracak ve bakayanın terakümüne mâni olacak bazı tedbirler ve müeyyedeler vücade getirmek,

Suretinde telhis olunabilir.

Maliye encümeninin esbabı mucibesine nazaran lâyihaın:

1 - Vergi bakaya ve iltizam bedellerinden müterakim bakayanın kısmen veya tamamen kayıtlarının terkin;

2 - Yeni arazi tahriri yapılan yerlerde vergilere matrah olan kısımların tenzilâta tâbi tutulması;

3 - Vergi tahsilât işlerinde yeni müeyyedeler vücade getirilmesi;

Olmak üzere üç unsuru ihtiva ettiği nazarı dikkate alınarak bu unsurların mahiyetlerine göre ayrılarak ayrıca üç lâyiha tanzim olunmuş ve Hükûmetçe teklif edilen terkin ve tahfif hükümlerinde de bu hükümlerin hudut ve şumulünü tevsi edecek şekilde bazı tadiller yapıldığı görülmüştür.

Hükûmetin esbabı mucibesinde de işaret olduğu ve hile vergi tahfif ve terkin keyfiyetinin tevhit edeceği mahzurların ehemmiyeti ve 1339 senesi nihayetine kadar da olsa tamamen terkin hükümünün bilûmum varidat bakayasına ve tahfif hükümlerinin de bilhassa son senelerde ihdas edilen vergi bakayasına ve pek yakın senelere kadar teşmilinin, borçlarını ve hatta bir misil ceza mahiyetinde olan misil zamlarını ödemiş olan diğer mükellefler üzerinde bırakacağı menfi tesirler ve bu tesirlerin vücade getireceği aksülâmeller karşısında, encümenimiz pek büyük bir nezaket arzeden terkin ve tahfif üzerinde çok fazla tevakkuf

etmeği, büyük bir teenni ve basiret ile hareket etmeği muvafık bulunmuştur. Diğer taraftan bütçelerde varidatın tahminlerine eski ve yeni seneler vergilerinden yapılan tahsilât mecmu-ları nazarı dikkate alınmakta bulunduğu ci-hetle bakayadan mühim bir kısmının terkin-i cihetine gidildiği takdirde tahsilâtın bütçeye konulan muhammenatı tutmaması neticesini vermesinden de encümenimizce endişeye düşülmektedir. Binaenaleyh yapılacak terkin ve tah-fiflerin hudut ve şumulünü tetkik ederken fi-liyat sahasında tevellüdü muhtemel olan her türlü sui tesirleri ve mahzurları izale ve hiç değilse tahfif edecek bir tarzı hareket ihti-yar edilmesi lüzumuna kani olmuştur.

Terkin ve tahfif hükümlerine, Hükümetin esbabı mucibesile istihdaf etmek istediği fay-dalarla encümenimizce derpiş edilen sui tesir-leri ve mahzurları telif edecek bir istikamet verilmesi ve af ve terkin hükümlerinin hal ve icaplara göre bazı tahdidata tâbi tutulması encü-menimizce zarurî görülmüş ve lâyihanın mü-zakereleri sırasında serdedilen mükerrer mü-talealar müvacehesinde Maliye vekili Fuat Bey tarafından da bu hususta daha ihtiyatlı ha-reket edilmek lüzumuna varılmış ve encümeni-mizin mütalealarına iştirak olunmuştur. Bu esaslara göre yeni bir lâyiha yapılmıştır.

Hükümetin lâyihasında (1, 2, 3, 4, 6, 8, 9) un-cu maddelerde yazılı terkin ve tahfif hükümleri encümenimizce yukarıda zikredilen mülâhazala-ra göre tadil ve 4 maddede cem ve tevhit edil-miştir.

Hükümetin lâyihasında yazılı hükümler Ma-liye encümenince dermeyan olunduğu veçhile filhakika mahiyet itibarile üç esasa ayrılabilir ise de hedef ve maksat noktasından encümeni-mizce aralarında vahdet görülmüş ve yekdiğe-rinin mütemmimi mahiyetinde addedilmiş ve bilhassa tahsilât işlerinin tanzimine dair olan hü-kümlerin aynı lâyhada bulunmasının terkin hükümleri istenirken ileride tahsilât işlerinin daha sıkı bir takip altında bulunmasını temine yarayacak bazı tedbirlerin de düşünöldüğu zih-niyetini vermek noktasından da tahsilâta mü-teallik hükümlerin tasfiye lâyhasına girmesi raciî görülmüş ve bu hükümlerden encümenimiz-ce kabul edilmiş olanları da tasfiye hüküm-leriyle birleştirilerek aynı lâyhaya dercedilmiş-tir.

Maliye encümenince hükümlerin tefriki nazarı dikkate alınarak tasfiyeye müteallik hükümleri muhtevi lâyhaya (Vergi bakayasının tasfiyesi hakkındaki kanun lâyihası) adı verilmiş ise de encümenimizce gerek terkin ve gerek tahsilâta müteallik hükümlerin birleştirilmiş olması se-bebile lâyiha isminin bu maksadı ifade edecek veçhile (Vergi bakayasının tasfiyesine ve tahsi-lâta ait bazı hükümler konulmasına dair kanun lâyihası) suretinde değiştirilmesi münasip göröl-müştür.

Lâyihanın Hükümetçe teklif edilen ve Mali-ye encümenince kabul olunan birinci maddesin-deki 1339 malî senesi nihayetine kadar senelere ait varidat bakayasının terkin-i hükümünün yu-karıda arzolunan esbap ve mülâhazalara mebni bilûmum bakayaya teşmili yerine bu terkin hük-münün muhtelif hâdiseler ve sebepler dolayısıle hakiki mükelleflerinin veya mahalli istifalarının bulunmasında güçlük çekilen ve daha ziyade halk ile millî savaşılar sırasında âcil ihtiyaçlar dolayısıle muvakkat mahiyette olarak ihdas edi-len mülga bazı vergiler ve emanet aşarı bakaya-sına hasrı ile mezkûr hükmün tahdidi encümeni-mizce muvafık görülmüş ve Hükümetin lâyiha-sındaki 1 ve 2 nci maddeler hükümleri yukarıda yazılı esaslar dairesinde birinci madde olarak tesbit edilmiştir.

Vergilerini lâyhada takyit edilen müddetler içinde veren bazı mükellefler hakkındaki tahfif ve müsaadekârlıkların 1932 malî senesi nihaye-tine kadar ve pek yakın zamanlara ait vergile-re teşmil edilmesinde bilhassa son zamanlarda ihdas edilen vergilere teşmilinde ehemmiyetli mahzurlar görülerek;

A - Vergi bakayasından arazi, hayvanlar ver-gileri bakayasına hakkında 1931 malî senesi niha-yetine kadar bakayaya,

B- Diğer vergiler için kanunlarında yazılı müruru zaman hükümlerile mütenazır olacak surette 1929 malî senesi nihayetine kadar yıllara ait vergilere hasrı,

C - Yeni ihdas edilen vergiler için verginin aslından bir kısmını tediye edenlerden diğer kıs-mının affi cihetine gidilmesi bu vergiler mükel-leflerinden cezasile birlikte vergilerini vaktinde tesviye etmiş olanlar üzerinde yapacağı ruhi tesirler noktasından münasip görülmediğinden bu kabîl vergilere ait terkin hükümlerinin hiç de-

ğilse cezalara hasrile fena tesirlerin tahfifi ci-
hetine gidilmiştir.

Hükûmetin lâyihasındaki 3, 4, 6, 8 ve 9 uncu
maddeler hükümleri yerine encümenimizce ayrıca
tanzim elilen 2, 3, 4 üncü maddeler konulmuştur.

Encümenimizce yapılan tadillere göre Maliye
encümenince de kabul edilmiş olan 10 uncu mad-
deye ihtiyaç kalmamış olduğundan mezkûr madde
tayyedilmiştir.

Hükûmetin teklif ettiği lâyihamın;

5 inci maddesi Maliye encümeninin tadili
veçhile, kezalik Maliye encümenince arazi ver-
gisi kanununun 3 üncü maddesi makamına ka-
im olmak üzere ayrıca yapılan lâyiha ile kabul
olunan 7 inci maddesi de Hükûmetin teklifi dai-
resinde lâyihamızın 5 ve 6 ncı maddeleri olarak
aynen tesbit ve kabul olunmuştur.

Maliye encümenince de kabul olunan 11 inci
maddesi lâyihamızda 7 inci ve 14 ile 15 inci mad-
deleri de teklif veçhile 8 ve 9 uncu madde ola-
rak lâyihamıza ilâve edilmiştir.

Satılan gayrimenkullerin vergilerinin ferağ
zamanlarında tahsili keyfiyeti Maliye encüme-
nince dermeyan edilen sebeplere binaen encüme-
nimizce de muvafık görülmüş ve Hükûmetin 16

ncı maddesi yerine kaim olmak üzere Maliye en-
cümenince tahsili emval kanununa zeyledilen
mevat hakkındaki lâyihamın 3 üncü maddesi 10
uncu madde olarak lâyihamıza konulmuştur. Ke-
zalik 19 uncu maddesi Maliye encümenince ayrı-
ca tanzim edilen mezkûr lâyihamın 4 üncü mad-
desindeki tadili veçhile lâyihamızda 12 inci
madde olarak gösterilmiştir.

12, 13 ve 17 inci maddeler ile icra ve iflâs
kanunile kabul edilen prensiplere muhalif görül-
mesine mebni Adliye encümenince de muvafık
görülmeven 16 ncı madde lâyihadan çıkarılmış-
tır.

Bu esaslara göre yeniden hazırlanan kanun
lâyihası müstaceler müzakere edilmek üzere U-
mum Heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Reis	Reis vekili	M. M.	
Burdur	Isparta	Bayazıt	
M. Şeref	Mükerrem	İhsan	
Balıkesir	Bursa	Çorum	Erzurum
Enver	Dr. Galip	Mustafa	Aziz
İstanbul	İzmir	Kayseri	Konya
Sadettin	Kâzım	A. Hilmi	M. Muzaffer
Manisa	Sıvas		
M. Turgut	M. Remzi		

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

*Vergi bakanlığının tasfiyesine ve tahsilâta ait
bazı hükümler konulmasına dair kanun lâyihası*

MADDE 1 — Cümhuriyetin ilân edildiği 1339
malî yılı sonuna kadar senelere ait olarak:

A) Kesri munzamları ile beraber arazi, bina,
sayım vergileri,

B) Mülga mükellefiyeti nakliyei askeriye,
müecceliyeti askeriye, muafiyeti askeriye, harp
ve temettü vergileri,

C) Rüsümü bahriye kanununa merbut tarife
mucibince kayıt ve mavunalarından alınan mülga
şehriye rüsümü ve emanet âşarı,

Bakanlığın kayıtları terkin olunur.

MADDE 2 — Aşağıda yazılı vergilerden :

A) 1340/1924 - 1931 malî yıllarına ait arazi
vergisile munzam kesirlerinden ve emanet âşarı,
mahsulâtı arziye vergilerinden olan borçlarından
yüzde kırkını 1934 malî yılı içinde nakten öde-
yenlerin borçlarından geri kalan % 60 ı,

B) 1340/1924 - 1931 malî yıllarına ait sayım
ve hayvanlar vergisinden ve misil zamlarından
borçlu olan mükelleflerden mezkûr verginin
kesri munzamlarile beher aslının % 70 ini 1934
malî yılı içinde nakten verenlerin vergi borçları-
nın mütebaki % 30 u ile misil zamlarının tama-
mı,

C) 1340/1924 - den 1929 maliyılı nihayetine
kadar senelere ait bina vergilerile ceza zamlar-
ından borçları olanlardan borçlarının % 60 ını
1934 malî yılı içinde nakten tediye edenlerin
borçlarının geri kalan % 40 ı terkin olunur.

MADDE 3 — Âşar ve saydiye rüsümü ilti-
zam bedellerinden 1931 malî yılı nihayetine ka-
dar seneler için borçlu olanlardan bu borçları-
nın asıllarile mahallî idareler hisselerini 1934
malî yılı içinde ödeyenlerin faiz ve takip mas-

raflarından olan borçları ve yalnız faiz ve takip masraflarından borçlu olanların bu borçları terkin edilir.

MADDE 4 — 1929 malî yılı sonuna kadar seneler için kazanç, umumî istihlâk, muamele, eğlence ve hususî istihlâk, veraset ve intikal vergilerinden borçlu bulunanlardan bu vergilerin asıllarına ait borçlarını 1934 malî yılı içinde nakten ödeyenlerin misil ve teahhür zamları terkin olunur.

MADDE 5 — 10 şubat 1926 tarih ve 735 numaralı kanun ile bu kanuna müzeyyel 9 haziran 1926 tarih ve 924 numaralı ve 25 haziran 1927 tarih ve 1167 numaralı kanunlar hükümlerine tevfikan evvelce tarholunup henüz tetkik mercii dolayısıyla ihtilâflı olan ve olmayan umumî istihlâk vergisile zam cezaları mükelleflerin bundan istifade hakları mahfuz olmak üzere tahsili emval kanununa tevfikan tahsil olunur. Bu tarihyata karşı mükellef ancak vergi temyiz komisyonlarına ve Devlet şûrasına itiraz edebilir.

Halen Sulh mahkemeleri ve icra mercilerinde bulunan evrak bu kanuna göre ait olduğu mercilere devredilir. Bu kanunun meriyetinden sonra yeniden tarh ve tahakkuk muamelesi yapılamaz.

MADDE 6 — 1340 senesile onu takip eden senelerde arazisinin umumî tahrirleri yapılmış ve yeni rayiçlere göre kıymetleri biçilmiş olan cüzütamlardaki arazinin 1934 malî senesinden itibaren tahrir kıymetlerinden % 40 ı indirilerek bakiyesi vergilerine matrah tutulur.

27 haziran 1931 tarih ve 1833 numaralı arazi vergisi kanununun muvakkat 3 üncü maddesine tevfikan vaki tadilât talepleri ve kararları hükümsüzdür.

MADDE 7 — Arazi, bina, sayım, kazanç vergileri için 1929 malî senesinden evvelki senelerde ayrıca tahakkuk etmiş olan kesri munzamlar verginin asıllarile birleştirilmiştir. Bu vergiler bakayasından vukubulan tahsilattan da bilâvasıta vergilere munzam kesirlerin tevhidî hakkındaki 1454 numaralı kanunda yazılı nisbetlere göre

vilâyet, maarif, belediye ve iane hisseleri tefrik olunur.

MADDE 8 — Arazi, bina vergileriyle hususî kanunlarında miadında vergilerini vermeyenler haklarında hüküm bulunmayan bilûmum vergi ve bu mahiyetteki resimleri taksit müddetleri içinde tesviye etmeyenlerin vergi ve resimleri % 10 zam ile tahsil olunur.

MADDE 9 — Arazi ve bina vergileriyle gayrimenkul emvale ait veraset ve intikal vergilerinin senelik miktarlarını ait oldukları senenin ilk taksit müddeti içinde nakten ve toptan veren mükelleflerin o sene vergilerinden % 5, davar ve develer vergilerini haziranın ilk haftası ve manda, sığır, at, kısrak, eşek ve saire vergilerini eylül ayının ilk haftası içinde toptan ve defaten verenler ile kazanç vergisi mükelleflerinden ticaret ve sanat erbabı ile serbest meslekler erbabından olan mükelleflerden vergilerini haziran ayı içinde senelik olarak toptan ödeyenlerin o senenin ikinci taksite isabet eden vergi miktarından kezalik % 5 i indirilir.

MADDE 10 — Satılan gayrimenkullerin vergileri satıldıkları tarihteki vergi taksitleri de dahil olduğu halde fariğ kendi tasarrufu zamanındaki bakayasile birlikte ve ferağdan evvel vukuat ilmühaberinin tanzimi sırasında ferağın verenden tahsil olunur. 29 mayıs 1929 tarih ve 1451 sayılı tapu harçları kanununun buna muhalif hükmü mülgadır.

MADDE 11 — Birleşme evleri, bar, birahane, meyhane, otel, pansiyon, gazino, lokanta, pastahane, çalgılı yerler ve oyun ve dans yerleri içerlerinde bulunan eşya ve malzeme bu müesseselerin kazanç vergilerine karşı teminat hükmündedir. Musaddak icar mukavelesinde gayrimenkul sahibinin demirbaş eşyası olarak mukayyet eşya ve malzeme ile pansiyonlardaki kiracıların oturdukları kısımda kendilerine ait eşyası bu hükümden hariçtir.

MADDE 12 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 13 — Bu kanunun icrasına Adliye, Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.